

Taloussuunnitelma 2026-29

Kaupunginjohtajan esitys - Kaupunginhallitus 3.11.2026

Esityksen nimen voi laittaa tänne

TA-valmistelun lähtökohdat ja olennaiset muutokset

VERORAHOITUS – heikkenee tehtäviin nähden

- Verotulot Kuntaliiton 9/25 veroennustekehikon pohjalta
 - Veropohja heikentynyt
 - *korotettu kuntaveroa +0,2%-yks (7,6→7,8)*
- Valtionosuudet tarkistettu VM:n 9/25 ennakollisten vos-laskelmien ja painelaskelman pohjalta
 - Verotulojen perusteella maksettava VOS tasaus +1,3M€ vuodesta 2025
 - OKM VOS arviolta -1,2M€ vuodesta 2025, valmistavan opetuksen vähennys
 - Sote leikkaukset 0,6 M€ pienemmät
 - *Valtionosuusuudistus 2027 – vaikutusarvioita ei käytettävissä*

INVESTOINNIT

- Päivitetty investointiohjelma 2026-35, maan myynnit, korot ja poistot
 - päätössiirtymät 2024-25 → 2026-29 yhteensä 9 M€ lisää investointeja
 - 2024-25 siirtymät huomioiden, vasta 2029 lisäystä investointitasossa
- Korkokulut – uuden lainan korko 2,5%

TOIMINTA – menot kasvaa

- Muutettu taloussuunnitelma 2025-28
 - sisällä 2025 0,2Me toimintakatesopeutus ja aiemmat pysyvät sopeutukset + siirrot
- Pakottavat muutostarpeet ja lakisääteiset tehtävät, merkittävimmät
 - palkankorotukset sopimusratkaisujen mukaisesti
 - suhdanteen vaikutus maankäyttökorvauksiin/muihin tuloihin
 - palvelutarvemuutokset
 - etuusvastuut 1,6M€ vähentyen vuosittain 0,4-0,6 M€
 - verotuskustannukset, kotikuntakorvaukset, tasausmaksu
- Muut muutokset
 - maanmyyntivoitot ~ -0,7 M€/v, 2026-27
 - tehtyjen investointien, investointipäätösten sekä investointikarsintojen vaikutukset toimintakuluihin
 - varautuminen erilaisiin lakimuutoksiin ja riskeihin
- Ei huomioitu
 - lapsi- ja oppilasmäärämuutoksia → 660te leikkausta ei ole tehty

Muutokset kehykseen verrattuna

- Verotulot 9/2025: 2026 -0,8 M€ / 2026-29 -3,8 M€
- Valtionosuudet 9/2025: 2026 +2,6M€ / 2026-29 + 11,6 M€
- Omaisuuden myyntivoitot 2026 -0 M€ / 2026-29 + 1,4 M€
- Uudet muutostekijät 2026 -2,9 M€ / 2026-29 -10,4 M€
 - Työttömyyden etuusvastuiden kasvun pienennys
 - Alueurakan kilpailutuksen kustannusvähennyksen viivästys 2026
 - Kotikuntakorvausten syksyn ennakkolisten laskelmien mukaisiksi
 - Sote-vuokraustoiminnan yhtiöittämisen tarkentuneet laskelmat
 - Opkan riskivarausta konsernipalveluihin 2026-28
 - Kustannusten kasvu
 - Järvenpään pysäköinnin myyntitappio 2026
- Investointiohjelma tarkistettu 2026-2035 6,6 M€: 2026 0,8 M€, 2026-29 3,2 M€
- **Huom!**
 - Lapsi-/oppilasmäärämuutoksia ei ole huomioitu muutostekijöissä, lapsimäärät toteutuneet ja arvioitu tulevana vuosina pienemmiksi, joten huomiointi tarkoittaisi 660 t€ määrärahaileikkausta Opkasta
 - 2025 palkankorotusten riskivarausta 774te ei ole purettu Konpasta palvelualueille – todennäköisesti osin tarpeeton

	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Kehys	3 983	4 019	3 842	2 818
Omaisuuden myyntivoitot	3 956	4 588	4 590	2 897
Muutos	-27	569	748	79

Muutostekijät	2026	2027	2028	2029
TA-muutostekijät KEHYS	-4 184	-4 377	-3 256	-5 877
TA-muutostekijät 28.10.2025	-7 114	-7 660	-6 151	-7 169
Muutos	-2 930	-3 283	-2 895	-1 292

Verotuloennuste 09/2025 – ei korotuksia

Ero
Taloussuunnitelmaan 25-28 **-19,1 M€**
Kehykseen **-4 M€**

TILIVUOSI	2024	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Verolaji						
Kunnallisvero	94 717	92 626	98 249	101 745	106 418	110 741
Muutos %	-4,1	-2,2	6,1	3,6	4,6	4,1
Yhteisövero	4 876	4 190	4 370	4 624	4 854	5 032
Muutos %	-24,3	-14,1	4,3	5,8	5,0	3,7
Kiinteistövero	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 679
Muutos %	1,4	2,5	1,2	1,7	1,8	2,0
VEROTULO KIRJATTAVA	118 457	116 158	122 185	126 277	131 538	136 453
Muutos %	-4,4	-1,9	5,2	3,3	4,2	3,7

Kehys	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	Muutos Kehys	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	Yht 26-29
	94 202	99 011	102 830	107 299	111 808		-1 577	-762	-1 085	-881	-1 067	-3 794
	-0,5	5,1	3,9	4,3	4,2							
	4 220	4 446	4 700	4 930	5 135		-30	-77	-77	-77	-102	-332
	-13,4	5,4	5,7	4,9	4,1							
	19 342	19 566	19 909	20 266	20 515		0	0	0	0	164	164
	2,5	1,2	1,7	1,8	1,2							
	117 765	123 024	127 439	132 495	137 457		-1 606	-838	-1 161	-957	-1 004	-3 961
	-0,6	4,5	3,6	4,0	3,7							

- Kunnallisverot:
 - Kuntien ryhmäosuuden tarkistus alaspäin 2025
 - Verotettavan tulon kehitys talousarvion tilannetta ja kehystä heikompaa
 - Hallituksen uudet veropäätökset kompensoidaan (osin kertaluonteisesti)
- Yhteisöverotulot:
 - Näkymä heikentynyt
- Kiinteistöverotulot:
 - Rakentamisen pysähtyminen aiheuttanut tasopudotuksen, ja heikko tilanne näkyy kasvuodotuksissa

KUNNALLISVERON VEROPOHJA	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verotettava tulo 1000 €	1 137 662	1 187 306	1 266 644	1 303 909	1 348 966	1 415 486
Muutos %	11,6	4,4	6,7	2,9	3,5	4,9
Verotett. tulo €/Asukas	24 471	25 331	27 031	27 744	28 432	29 408
Muutos %	9,5	3,5	6,7	2,6	2,5	3,4
Efektiiivinen veroaste %	6,05	6,10	6,35	6,36	6,37	6,40
Verotettava tulo kehys						
Verotettava tulo 1000 €	1 137 662	1 187 775	1 274 350	1 313 180	1 361 058	1 426 863
			-7 706	-9 271	-12 091	-11 376

Valtionosuudet 09/2025

Ero:
Talousohjelmaan 25-28 **+7,5 M€**
Kehys **+11,6 M€**

VOS 1000 €	TP2024	TA2025	2026	2027	2028	2029	Yht. 26-29
VOS Kehys	11 885	18 861	18 615	18 254	20 239	20 432	77 541
VM VOS ennakko 9-25/painelaskuri 9-25/OKM arvio			21 239	20 149	23 474	24 253	89 115
Ero			2 624	1 894	3 235	3 821	11 574

Valtionosuusmuutokset 2025-26

- Valtionosuusleikkaus -75 M€ → Järvenpää -370 t€
- Uudet tehtävät +69Me (pääosin mukana jo TA2025 laskelmissa)
- Sote vähennykset -8,1 M€ vuonna 2026
 - Lisäksi -1,8 M€ jälkikäteistarkastuksesta johtuva valtionosuuden pysyvä lisäsiirtotarve (siirretty omavastuuosuuksiin)
 - Pysyvä kokonaisvaikutus sotesta -7,6 M€/v (omavastuuosuudet mukaan lukien)
 - Väliaikaiset 2023-24 maksujen korjaukset -1,9M€ maksetaan 25-27 → selittää 2028 VOS kasvun!
- Peruspalvelujen VOS +2,4 M€, verotulojen tasaus +1,3 M€ ja veromenetyksen korvaus -0,1 M€ kuluvasta vuodesta
- OKM VOS laskee arviolta 1,3 M€ vuonna 2026 ja pienenee edelleen (valmistava opetus vähentynyt)
- **Muutos kehykseen 2026:**
 - VM VOS +0,8 M€, Verotulojen tasaus +1,2M€ ja OKM VOS +0,8 M€
- **Huom! VOS-uudistuksen mukaisia lukuja ei käytettävissä 2027 → ei tietoa tosiasiallisesta tasosta, sote ja tuulivoiman kiinteistöverot ratkaisevat lopputuleman Järvenpään kannalta!**

Muutostekijät 6,2 – 7,7 Me/vuosi

- TE-menolisäykset -0,2-1,6 Me/v (ml. riskivaraus poisto, ja kompensoimaton etuusmaksujen kasvu)
- Muut 5,5-7,4 Me/v

Alueiden kunnossapidon laatutason korotus
Alueurakan kustannusvähennys
Asiakastyön vahvistaminen määräaikaisesti ja palvelureformin toteuttaminen
Etuusvastuiden kasvu
Hankintalain uudistuksen toimeenpano - riskivaraus
Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos
ICT kehittämistarpeisiin ja nykyisten järjestelmien kustannusten kasvuun varautuminen
Joukkoliikenteen valtionavustuksen väheneminen
Järvenpään Yhteiskoulu (JYK) 2.vaihe (laajennus) uusi rakennus
Jää- ja uimahallijärjestelmien toiminnan varmistaminen
Keskuskentän ja tekojään sähkökulut ja siivous
Keva tasausmaksun tarkistus
Korotus vuoden 2029 kuluihin
Kotikuntakorvausmenojen muutos 2026
Kotikuntakorvaustulojen muutos 2026
Lisäys aineet ja tarvikkeet
Lumenkaatopaikan tulojen väheneminen
Lämmityskustannusten kasvu
Maankäyttösopimuskorvausten väheneminen
Mankalan hankkeen koulukuljetukset
Museokohteiden puutarhurin työsuhde
Opkan siirtovelvoitteiden varaus konsernipalveluihin

Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen joka toinen vuosi
Palkankorotukset sopimusratkaisu 2025-2028
Palveluverkon tiivistämisen hidastuminen/keskeytyminen
Rakennusvalvonnan toimintatuottojen väheneminen
Rakennusvalvonta lupa- ja yhteistoimintatuotot- siirto myyntituotoista maksutuottoihin
Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen hinnankorotus
Sarastia hintojen alenema
Sote-vuokraustoiminnan yhtiöittäminen muutos
TA25 TE-palveluiden riskivarauksen nollaus
TE matkustuspalvelut
TE-alueen kuntalaskutus
TE-alueen kuntalaskutus/Jpää
TE-alueen Palkkojen yleiskorotus
TE-alueen yhteistoimintaosuus
TE-palvelut Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos
TE-tulkkaukspalvelujen tarpeen kasvu
Toiminta-alueittain opiskelevien luokan perustaminen
Vaalit
Valmennus- ja koulutuspalveluiden tarpeen kasvu
Veden tuloskehityksen muutos
Verotuskustannusten muutos

Maanmyyntivoittojen muutokset Tasu 2024-27 vs. Tasu 2025-28

- Taloussuunnitelmakauden maanmyyntipotentiaali heikentynyt
 - **Myyntivoitoilla on entistä pienempi merkitys talouden tasapainottamisessa!**

Käyttöomaisuuden myyntivoitot 1000€	2 025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	TS 2033	TS 2034	TS 2035
TA2025	5153	4960	4829	3770	3197	2426	1985	1679	3378	3164	
TA2026	8000	3956	4588	4590	2897	5501	5171	5171	5278	3776	3776
Muutos	2 847	-1 004	-241	820	-300	3 075	3 186	3 492	1 900	612	

Tuloslaskelma 2026-29 – Kaupunginjohtajan esitys

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2024	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
KOM nettomyyntivoitot	3 592	8 000	3 956	4 588	4 590	2 897	5 501
Toimintakate muut ilman kom-myyntiä	-103 542	-111 682	-122 221	-124 593	-126 346	-127 363	-129 910
Toimintakate ilman nmv muutos-%	-3,6 %	7,9 %	9,4 %	1,9 %	1,4 %	0,8 %	2,0 %
Toimintakate	-99 950	-103 682	-118 265	-120 005	-121 756	-124 466	-124 409
Toimintakatteen muutos-%	-2,9 %	3,7 %	14,1 %	1,5 %	1,5 %	2,2 %	0,0 %
Verotulot	118 457	116 664	124 585	129 072	134 413	139 445	143 239
Verotulojen muutos-%	-4,4 %	-1,5 %	6,8 %	3,6 %	4,1 %	3,7 %	2,7 %
Kunnallisvero	94 717	93 102	98 249	101 745	106 418	110 741	114 063
Kiinteistövero	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 679	20 961
Yhteisövero	4 876	4 220	4 370	4 624	4 854	5 032	5 133
Valtionosuudet	12 011	18 935	21 239	20 149	23 474	24 253	24 253
Verorahoitus	130 468	135 599	145 823	149 221	157 887	163 699	167 493
Rahoituserät, netto	-6 230	-5 464	-6 281	-7 081	-7 931	-8 231	-8 631
Vuosikate	24 288	26 453	21 277	22 134	28 201	31 002	34 452
Poistot ja arvonalentumiset	-23 005	-25 118	-26 220	-27 062	-25 541	-27 471	-28 549
Tilikauden tulos	1 283	1 335	-4 943	-4 928	2 660	3 531	5 903
Poistoeron lisäys/vähennys	83	49					0
Ylijäämä/alijäämä	1 366	1 385	-4 943	-4 928	2 660	3 531	5 903
Kumulatiivinen ylij/alij.	21 473	22 858	17 915	12 987	15 647	19 178	25 081
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asukas	458	488	381	274	325	393	506
Konsernin kumul. yli/alijäämä	9 228	10 612	5 669	741	3 401	6 932	12 835
Konsernialijäämä, €/asukas	197	226	121	16	71	142	259
30.10.2025			17 000				25 000
			340				470

Huomioitua muutostekijät

- Päivitetyt muutostekijät ja myyntivoitot
 - Toiminnan sopeutus 1,2Me/v. 2026 alkaen
- Verot ja valtionosuudet päivitetty 9/2025
 - 0,2%-yks korotus kunnallisveroon
 - Ei VOS eikä kiinteistöverouudistusta 2027!
- Päivitetty investointiohjelma 2026-35, poistot ja korot

2026 ja 2030 strategiset taloustavoitteet täyttyvät sopeutustoimien ansiosta

Tulevat riskit – ei huomioitu

- Ei VOS- eikä kiinteistöverouudistuksen vaikutuksia 2027 alkaen

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma		TP 2024	MTA 2025	TA 2026	2027	2028	2029
TOIMINNAN RAHAVIRTA		20 592	15 487	17 321	17 546	23 611	28 105
Vuosikate		24 288	20 640	21 970	22 134	28 201	31 002
Satunnaiset erät, netto		-	-	-	-	-	-
Tulorahoituksen korjauserät		(3 592)	(5 153)	(4 649)	(4 588)	(4 590)	(2 897)
Muut erät		(104)	-	-	-	-	-
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		(25 473)	(28 652)	(21 589)	(35 464)	(37 898)	(35 817)
Investointimenot		(34 434)	(35 379)	(27 999)	(41 522)	(43 298)	(39 225)
Rahoitusosuudet investointimenoihin		802	1 190	940	660	-	-
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov		8 159	5 538	5 470	5 398	5 400	3 408
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIR		(4 881)	(13 165)	(4 268)	(17 918)	(14 287)	(7 712)
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		3 525	13 165	4 268	17 918	14 287	7 712
Lainakannan muutokset		(676)	13 165	4 268	17 918	14 287	7 712
Oman pääoman muutokset		-	-	-	-	-	-
Muut maksuvalmiuden muutokset		4 201	-	-	-	-	-
RAHAVAROJEN MUUTOS		(1 356)	(0)	-	-	-	-
Rahavarat 1.1.		5 330	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974
Rahavarat 31.12.		3 974	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974

Huom! Rahoituslaskelma perustuu muutetun talousarvion 2025 mukaisiin lähtötietoihin.
TPE 2025 mukainen lainakannan lisäys on muutettua talousarviota pienempi 3 918 t€.

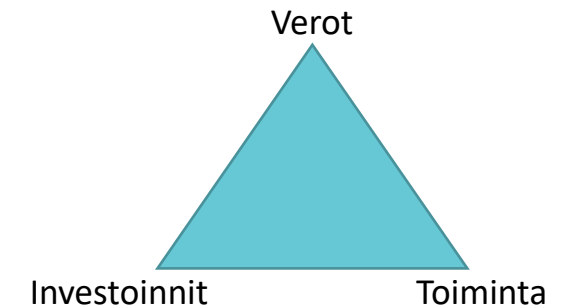
TASU 2026-29 - Strategisten taloustavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategiassa asetetut taloudelliset tavoitteet

T1: Vastuullisuus ratkaisuisissa				
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso (TP2021)	TP 2024	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	315 (yht. 14,2 Me)	458 (yht. 21,5 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)
Lainamäärä, e/asukas	4793 (yht. 216,8 Me)	5421 (yht. 254,1 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)

Taloustavoitteisiin pääsemiseksi taloussuunnitelmaesitys on tasapainotettu

- Toiminnan sopeutus
 - pysyvä toimintakate **sopeutus 1,2 Me/vuosi** vuodesta 2026 alkaen
- Investoinnit
 - investointiohjelman mukaisesti
 - investoinnit 2026-29 yhteensä 146,8 M€, josta poistonalaisia 143 M€
- Veronkorotus
 - kunnallisveroprosentin **korotus 0,2 %-yks.**

Tasu-esityksen mukainen tilanne →

*2026: taseen kertynyt ylijäämä 17,9 M€ (381 €/as) ja lainaa 262,3 M€ (5 580 €/as),
2030: taseen kertynyt ylijäämä 25,1 M€ (506 €/as) ja lainaa on 295,6 M€ (5 966 €/as)*

Ilman toimenpiteitä tuloslaskelma 2026-29 (30)

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2024	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
KOM nettomyyntivoitot	3 592	8 000	3 956	4 588	4 590	2 897	5 501
Toimintakate muut ilman kom-myyntiä	-103 542	-111 682	-123 421	-125 793	-127 545	-128 563	-131 134
Toimintakate ilman nmv muutos-%	-3,6 %	7,9 %	10,5 %	1,9 %	1,4 %	0,8 %	2,0 %
Toimintakate	-99 950	-103 682	-119 465	-121 205	-122 955	-125 666	-125 633
Toimintakateen muutos-%	-2,9 %	3,7 %	15,2 %	1,5 %	1,4 %	2,2 %	0,0 %
Verotulot	118 457	116 664	122 185	126 277	131 538	136 453	140 157
Verotulojen muutos-%	-4,4 %	-1,5 %	4,7 %	3,3 %	4,2 %	3,7 %	2,7 %
Kunnallisvero	94 717	93 102	98 249	101 745	106 418	110 741	114 063
Kiinteistövero	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 679	20 961
Yhteisövero	4 876	4 220	4 370	4 624	4 854	5 032	5 133
Valtionosuudet	12 011	18 935	21 239	20 149	23 474	24 253	24 253
Verorahoitus	130 468	135 599	143 424	146 426	155 012	160 707	164 411
Rahoituserät, netto	-6 230	-5 464	-6 281	-7 081	-7 931	-8 231	-8 631
Vuosikate	24 288	26 453	17 678	18 140	24 126	26 810	30 147
Poistot ja arvonalentumiset	-23 005	-25 118	-26 220	-27 062	-25 541	-27 471	-28 549
Tilikauden tulos	1 283	1 335	-8 542	-8 922	-1 415	-661	1 598
Poistoeron lisäys/vähennys	83	49					0
Ylijäämä/alijäämä	1 366	1 385	-8 542	-8 922	-1 415	-661	1 598
Kumulatiivinen ylij/alij.	21 473	22 858	14 316	5 394	3 979	3 318	4 915
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asukas	458	488	305	114	83	68	99
Konsernin kumul. yli/alijäämä	9 228	10 612	2 070	-6 852	-8 267	-8 928	-7 330
Konsernialijäämä, €/asukas	197	226	44	-144	-172	-183	-148
30.10.2025			17 000				25 000
			340				470

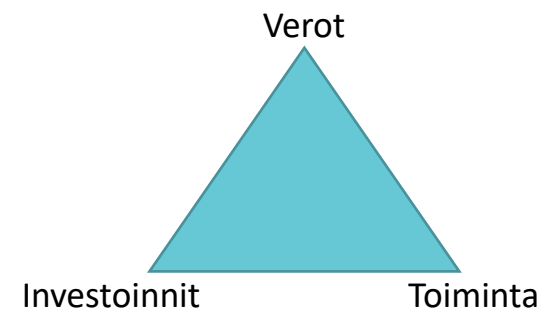
Strategisten taloustavoitteiden toteuttaminen

Kaupungin strategiassa asetetut taloudelliset tavoitteet

T1: Vastuullisuus ratkaisuisissa				
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso (TP2021)	TP 2024	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	315 (yht. 14,2 Me)	458 (yht. 21,5 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)
Lainamäärä, e/asukas	4793 (yht. 216,8 Me)	5421 (yht. 254,1 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)

Taloustavoitteisiin pääsemiseksi (ilman muuta sopeutusta)

- Toiminnan sopeutustarve
 - toteutuu vain 2026 tavoite: 2,7 M€
 - sekä 2026 että 2030 tavoitteet: **4 M€/vuosi** (2026 alkaen)
- Investointien karsinta
 - vain investointeja karsimalla ei ole mahdollista päästä ylijäämätavoitteisiin
 - 2030 lainatavoitteen näkökulmasta karsintatarve investointiohjelmaesityksestä 14,8 Me
- Veronkorotus
 - kunnallisveron korotustarve **0,3 %-yks.**

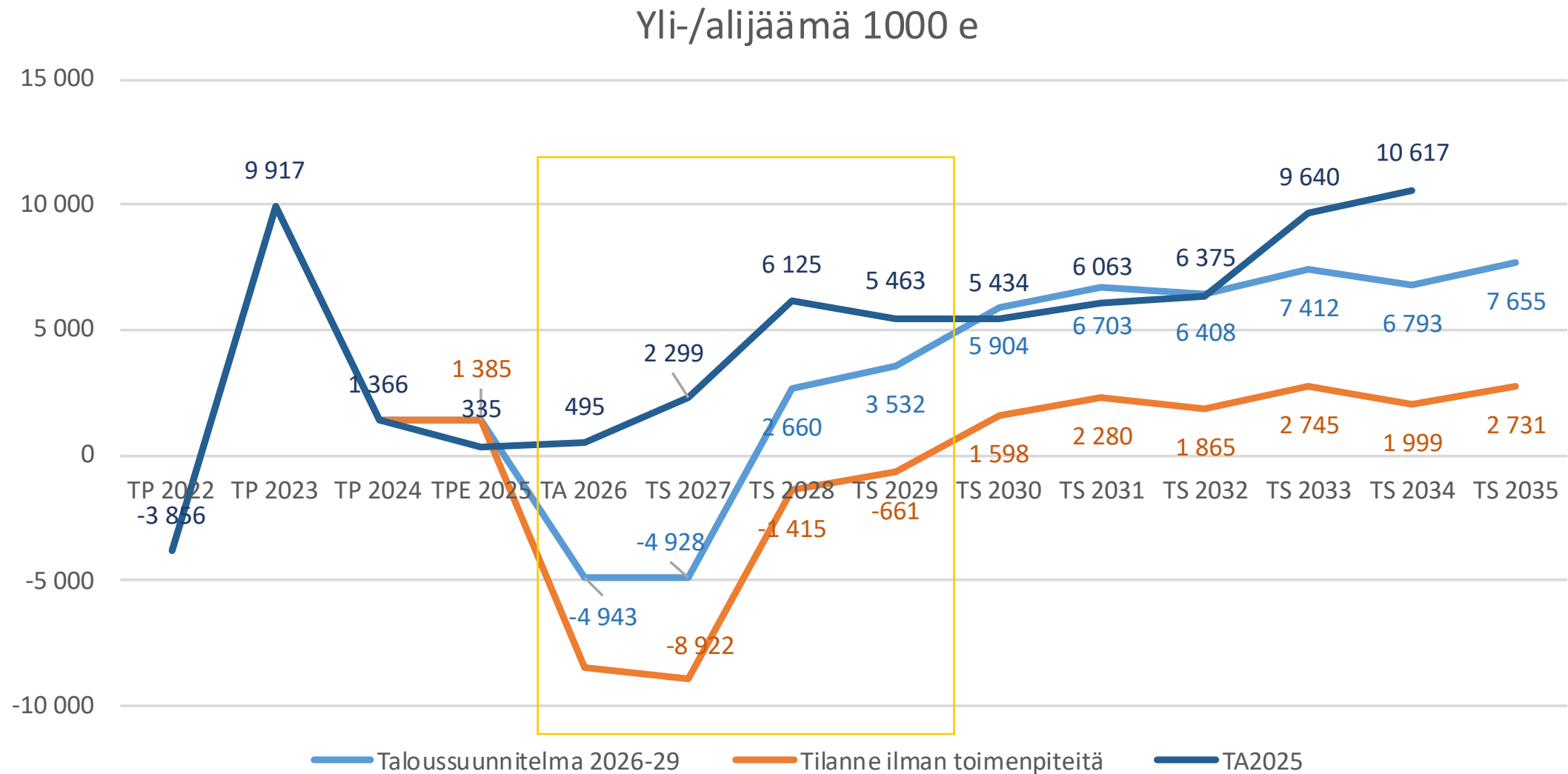
Tilanne ilman toimenpiteitä →

2026: taseen kertynyt ylijäämä **14,3 M€** (305 €/as) ja lainaa 265,9 M€ (5 657 €/as),
2030: taseen kertynyt ylijäämä **4,9 M€** (99 €/as) ja lainaa on **315,8 M€** (6373 €/as)

Skenaariot

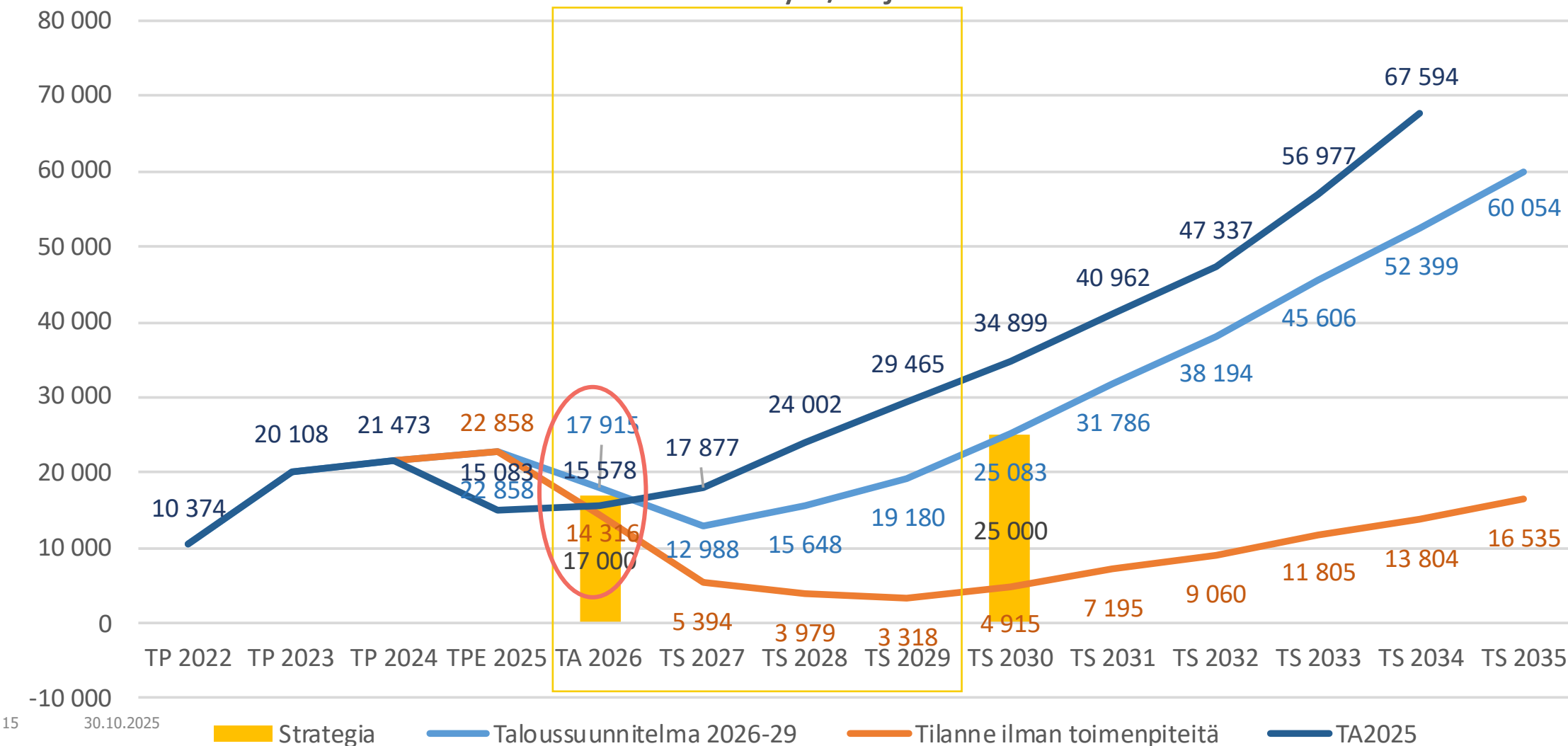
- **TA 2025**
 - Alkuperäinen taloussuunnitelma 2025-28
- **TASU – esitys**
 - TA-muutokset 2025-28
 - Päivitetyt TA-muutostekijät 2026-29,
 - Päivitetyt verotulot, valtionosuudet
 - Investointiohjelma 2026-35, poistot, korkokulut
 - Toiminnan sopeutus 1,2Me/vuosi 2026 alkaen
 - Kunnallisverotuloprosentin korotus +0,3 %-yks
- **Tilanne ilman toimenpiteitä**
 - Päivitetyt TA-muutostekijät, verotulot, valtionosuudet
 - Investointiohjelma 2026-35, poistot, korkokulut
 - Ts. taloussuunnitelman laadinta tilanne ilman veronkorotusta ja toiminnan sopeutusta

Yli/alijäämä, 1000€

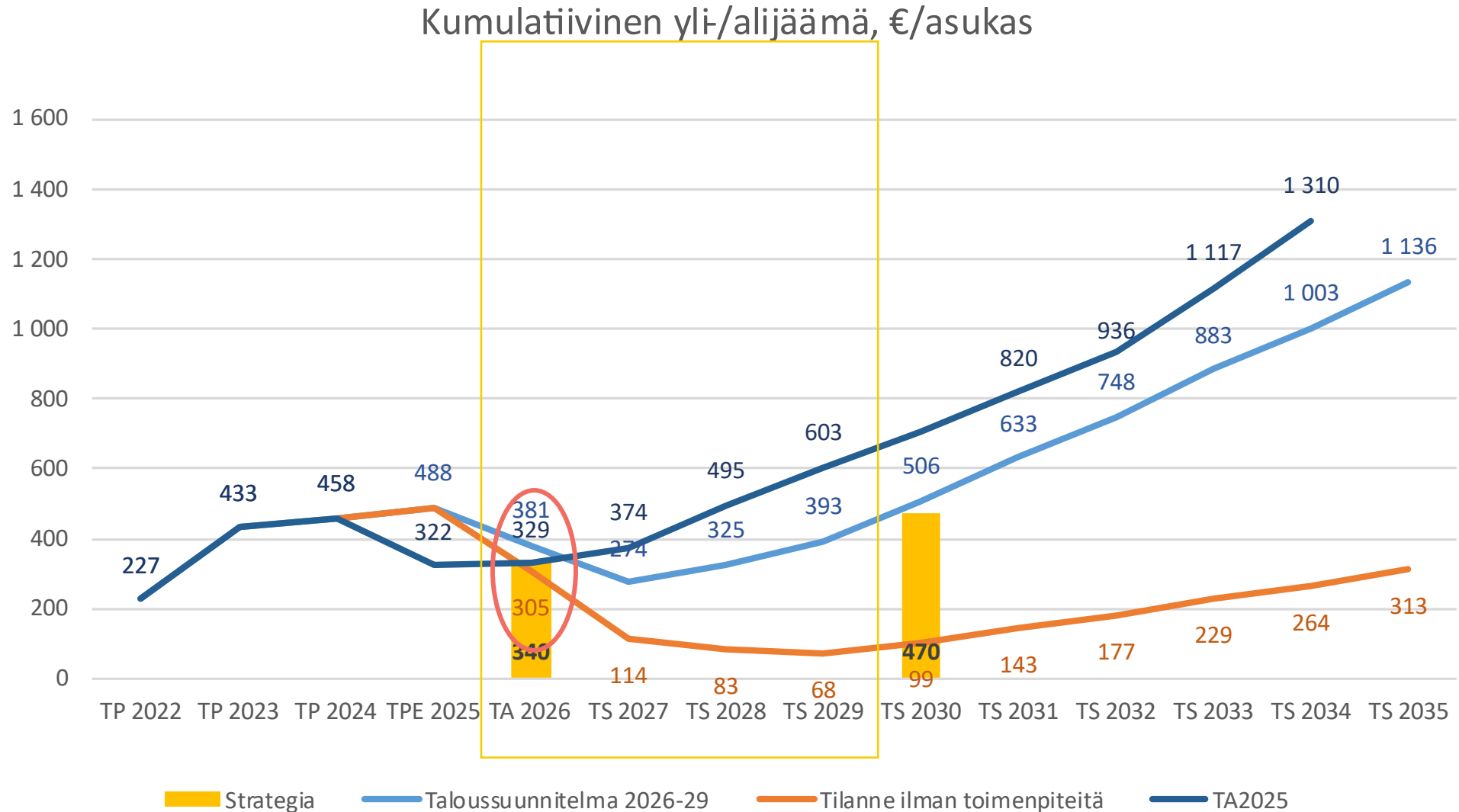

Taseen kertynyt yli/alijäämä, 1000€

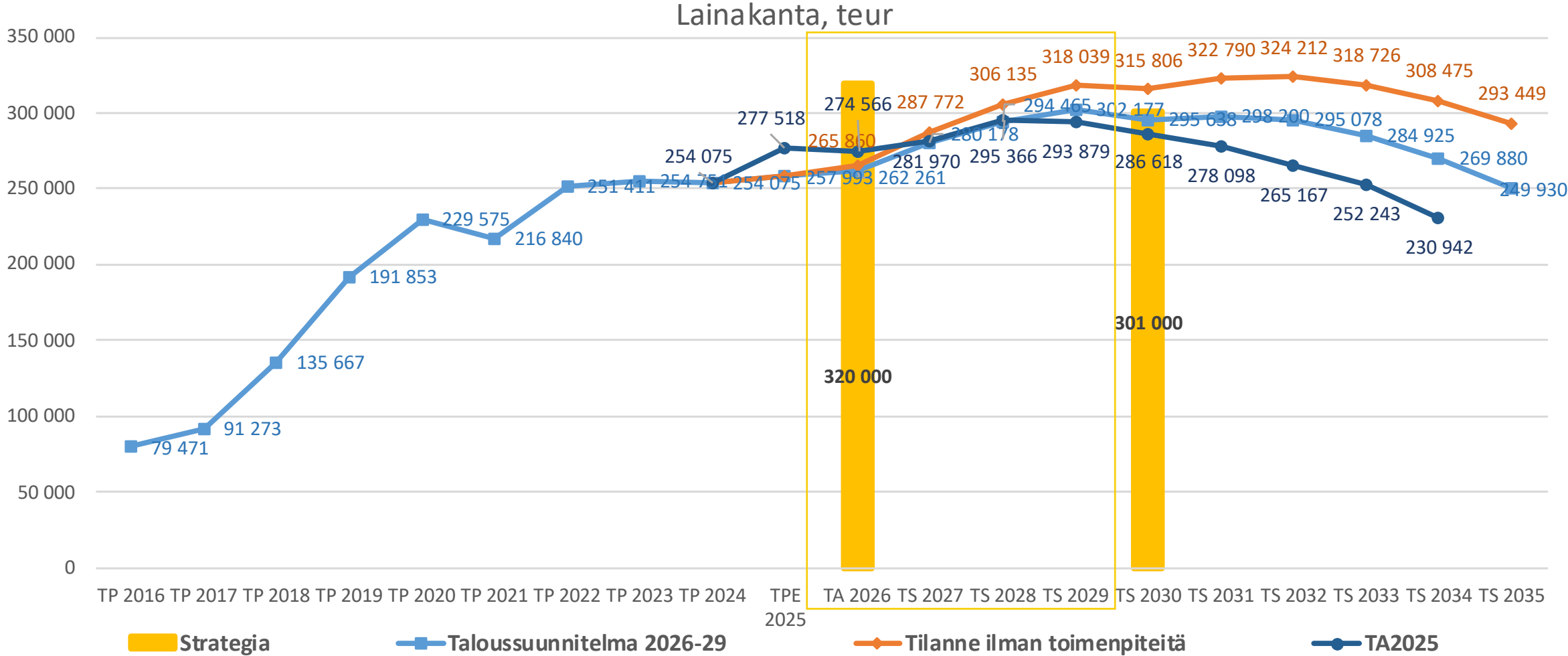
Kumulatiivinen yli/alijäämä 1000 e

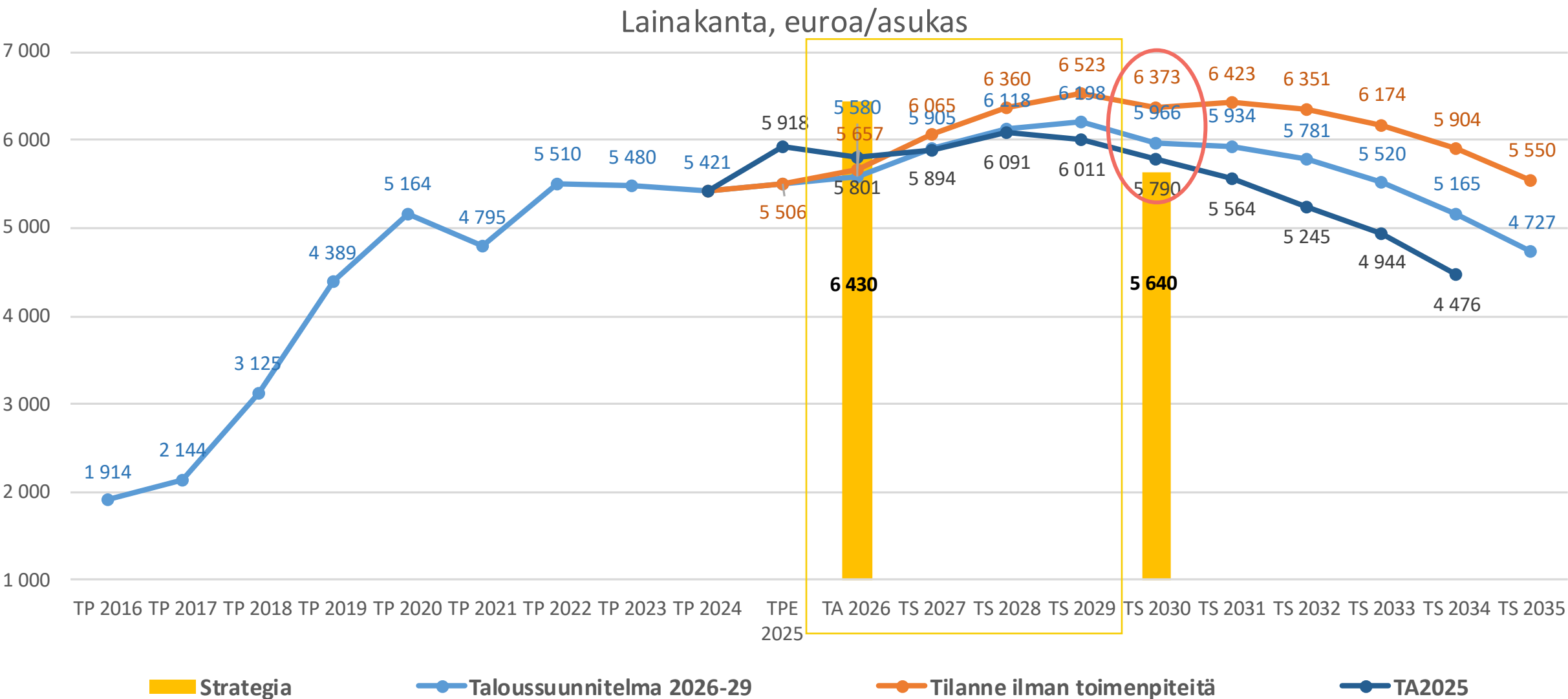
Taseen kertynyt yli/alijäämä, eur/asukas

Lainamäärä, 1000€

Lainamäärä, eur/asukas

Riskejä ja epävarmuustekijöitä

- Rahoitusuudistukset 2027: valtionosuudet ja kiinteistöverot
 - **ei luotettavaa näkymää tasu-vuosien rahoitukseen**
- Suhdannekehitys ja maailman talouskehityksen ennakoimattomuus
 - milloin kasvu alkaa? rakentaminen? työttömyyskehitys? inflaatio?
- Suhdanneriippuvuus on kasvanut
 - verotulot heikentyy samaan aikaan, kun
 - etuusvastuut työttömyydestä kasvaa
 - valtion kompensatio etuuksista ei riitä
 - uusi lakimuutos: perustoimeentulotuen kuntavastuut kasvamassa
- Lakisääteiset velvoitteet ilman täyskatteista rahoitusta ja palvelujen uudelleenjärjestelyvaatimukset
 - Normipurkurahoitusleikkaukset ilman normin purkuja
 - Sidosyksikköhankintarajoitukset ja uudelleen järjestelyjen kustannusvaikutukset (Tiera, Sarastia, Kiertokapula)
 - Opetuksen mitoitusta koskeva lakimuutos? → rahat, henkilöstö ja tilat loppuvat
- Te-kustannusten jakomallin muutos 2027: aiheuttamisperiaate
- Budjeteissa pysyminen ei onnistu, vaikka TA-muutoksilla haetaan lisärahaa vuoden aikana
- Rakennusten ja infran kuntoon liittyvät riskit
 - yllättävät alaskirjaukset ja korjaustarpeet, väistötilat
 - nopeat ja kalliit väliaikaisratkaisut/haittojen minimointi
- Pilaantuneet maa-alueet aiemmin myydyillä alueilla
- Yllättävät tai kustannuspaineita lisäävät palvelutarpeen muutokset
 - tukitarpeet, erityistarpeiset, osallisuusaste (kun työllisyys elpyy)
- Konsernin epävarmuudet
 - Kiljava, tasearvo 3Me
 - Ainolan pysäköinti, hoitovastikkeet > 500te/v
 - JUSTin yhtiöiden kauppojen toteutuminen?